

Essote: Ikä- ja muistiystävällinen Haukivuoren taajama-alue -hanke

1. Esittely ja tavoitteet

Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymän (Essote) hallinnoiman hankkeen päätavoitteena oli Mikkelin kaupungin Haukivuoren taajama-alueen kehittäminen ikä- ja muistiystävälliseksi. Hankkeen tavoitteisiin kuului esteettömän liikkumisen ja asumisen lisääminen ja yhteisöllisyyttä mahdollistavien paikkojen toteuttaminen. Myös palveluiden saavutettavuuteen ja kehittämiseen kiinnitettiin huomiota. Hankkeesta syntyvää ikä- ja muistiystävällisen taajaman mallia voidaan hyödyntää myös muissa Essoten alueen taajamissa.

2. Toteutus ja tulokset

Toteutus

Hankkeessa oli hankekoordinaattori ja asiantuntijapalveluja tuottivat palvelumallien osalta yksi yritys ja Vanhustyön keskusliiton korjausneuvonta. Asukkaiden osallisuus kehittämistyöhön varmistettiin perustamalla hankkeen alussa 12 hengen asukasraati, joka koostui eri tahojen edustajista. Ohjausryhmä kokoontui hankkeen aikana viisi kertaa ja projektiryhmä kymmenen kertaa. Hankkeessa tehtiin asukas- ja elämänlaatukyselyt ja niiden tuloksia hyödynnettiin hankkeessa.

Esteetön ympäristö

Hankkeesta muodostunutta materiaalia ja tietoa on voitu soveltaa muistiystävällisen ja esteettömän ympäristön osalta Haukivuoren asemakaavamuutoksessa, sillä hanke ja kaavatyö ovat kulkeneet rinnakkain ja kaavoituksen edustus on myös sekä projekti- että ohjausryhmässä. Hankkeen tuottama tietoa näkyy myös Laatu- ja ympäristöohjeessa.

Hankkeessa asukasraati osallistettiin ympäristön arviointiin. Asukasraati teki arviointikävelyt kahdessa pienryhmässä. Arviointikävelyillä ympäristöä arvioitiin Haukivuorelle sopivaksi muokatun WHO:n ikäystävällisen kaupungin tarkistuslistan avulla. Arviointikävelyjen perusteella tehtiin lausunto kaavoitukselle laatu- ja ympäristöohjetta varten.

Hankkeessa otettiin kantaa aluejohtokunnan tekemään vastineeseen ELY-keskukselle Asemankylän Keskustien pysäkin säilymisestä, sillä julkisten kulkuneuvojen pysähtyminen kyseisellä pysäkillä oli vaarassa loppua. Tällä pyrittiin siihen, että ikääntyneet voivat itsenäisesti käyttää kauempana olevia palveluja.

Tuetun asumisen rivitalojen pihapiiriä ja kulkureittien kunnostamista ja viihtyisyyden lisäämistä suunniteltiin yhteistyössä kaupungin kunnossapitoinsinöörin kanssa. Osa parannusehdotuksista käynnistyi hankeaikana. Turvallista asumista tukevia arki- ja hyvinvointiteknologian esittelyjä oli useita hankeaikana.

Palvelut ja palvelualusta

Hankkeessa kartoitettiin palveluja ja niiden saavutettavuutta sekä tilaresursseja laajasti. Asukaskyselyien perusteella huomattiin, etteivät asukkaat ole tietoisia kaikista palveluista ja opastus palveluihin oli puutteellista. Liikuntaan kannustettiin Haukivuorella lisäämällä maksuttomia ikääntyneille tarkoitettuja liikuntamahdollisuuksia.

Palvelualustan osalta ikääntyneitä asukkaita huolestutti Haukivuoren pankkikonttorin sulkeminen, jonka takia palvelut siirtyivät digitaalisiksi. Yhteistyössä hankkeen kanssa pankki loi muistilistan pankkiasioiden

hoitamiseen. Vapaaehtoisten toimesta järjestettiin digiopastuksia ikääntyneille. Opastukset jatkuvat noin kerran kuukaudessa Essoten vapaaehtoistyön koordinaattorin ja kirjaston henkilöstön tuella.

Hankkeessa tehtiin simulaatioita, joissa analysoitiin Haukivuoren sote-palvelujen toteuttamista verkostomallia hyödyntämällä. Analyysiä varten kartoitettiin hyvinvointiaseman läheisiä tiloja. Asukaskyselyn tuloksia hyödynnettiin ja niiden perusteella se, että palveluja olisi hajanaisesti muualla kuin hyvinvointikeskuksessa, ei vaikuttaisi haittaavan asukkaita, mikäli palvelut olisivat kuitenkin helposti saatavilla.

Elämänlaatu ja osallisuus

Hankkeen aikana järjestettiin seniorimessut, jotka kokosivat ikääntyneiden palvelujen esittelyjä Hauki-halliin. Paikalla oli noin parikymmentä esittelijää, toiminnallisia pisteitä, rollaattorien koerata ja senioritanssia. Paikalla oli noin 130 osallistujaa. Messuilla ikääntyneillä oli mahdollisuus antaa palautetta Etelä-Savon tulevan hyvinvointialueen ikäohjelmasta.

Hankkeen loppuvaiheessa järjestettiin Syödään yhdessä -tilaisuuksia, jotka mahdollistivat yhteisöllisyyden, aktivoitumisen ja ajankohtaisten asioiden esille tuomisen. Jokaisella kerralla osallistujia oli noin 15. Tilaisuudet jatkuvat vapaaehtoisvoimin ja paikallisten järjestöjen tuella.

Monisukupolvista vuorovaikutusta edistettiin päiväkotiyhteistyöllä. Hankkeen aikana tehtiin myös opiskelijayhteistyö, jonka aikana toteutettiin erään asuinyhteisön Yhteisöllisyys-projekti. Tämän tavoitteena oli lisätä yhteisöllisyyttä ja lisätä sosiaalisia kontakteja. Tapaamiset olivat viitenä aamupäivänä. Vastaavaa toimintaa tullaan kehittämään tuetun asumisen rivitalojen pihassa.

3. Kokemukset ja tulosten hyödyntäminen

Eri skenaarioihin perustuvat simulaatiot tuottivat verkostomaisen toimintamallin, jota voi hyödyntää myös muissa taajamissa. Hankkeen tulokset ja syntynyt toimintamalli esitellään vanhusneuvostossa, jonka jäsenet voivat viedä tietoa eteenpäin omilla asuinalueillaan. Hankkeen aikana monitahoinen yhteistyö vahvistui ja sen avulla ikä- ja muistiystävällistä taajamaa voidaan koordinoida sujuvammin.

Lisätietoja antaa: Anne Lopenen, anne.loponen@essote.fi

Hankkeessa tehdyn kyselyn tulokset

Ikä- ja muistiystävällinen Haukivuoren taajama-alue

Ikä- ja muistiystävällinen Haukivuoren taajama-alue -loppuraportti (saatavilla pyynnöstä ympäristöministeriöltä)